

SÈRIE 1

L'exercici 1 és comú a les dues opcions

Exercici 1 (5 punts)

Tot i que la versió correcta del text pot adoptar formes distintes, donem la següent com a pauta orientativa:

“A la mateixa època va tenir lloc una matança terrible entre els nucerins i els pompeians en un espectacle de gladiadors que oferia Livinei Règul. Primer van agafar pedres i al final l'espasa. La plebs dels Pompeians, a casa dels quals s'oferia l'espectacle, va ser més forta. En conseqüència, molts Nucerins van ser transportats a la seva ciutat amb el cos mutilat a causa de les ferides i la majoria plorava les morts dels seus fills o dels seus pares”.

OPCIÓ A:

Exercici 2

L'antecedent del pronom *quos* és *Pompeianorum* perquè hi concorda en gènere (masculí) i en nombre (plural).

Exercici 3

1c – 2d – 3a – 4c

Exercici 4 (2 punts)

El següent redactat és un simple model orientatiu.

“L'antecedent preromà de Tàrraco era en territori de la tribu dels cassetans, probablement conegut amb el nom de Cesse. L'any 218 aC, en el marc de la segona guerra púnica, amb motiu del desembarcament de tropes romanes a Empúries per aconseguir tallar el subministrament de tropes als cartaginesos, els germans Escipiò van establir un *praesidium* que esdevindria la futura Tàrraco. Però no fou fins al segle I aC que Juli Cèsar li va concedir la categoria de colònia, fet que després fou corroborat per August, en atorgar-li el nom oficial de *Colonia Iulia Vrbs Triumphalis Tarraco*. Ja des d'època republicana va esdevenir capital de la *Hispania Citerior*, província que més tard August va convertir en *Hispania Citerior Tarraconensis*.

La ciutat –d'unes 70 ha.-, estava envoltada per una muralla i s'estructurava en tres terrasses. A la terrassa més alta, hi havia un temple; en la terrassa del mig, es construïren els edificis administratius necessaris per al govern de la província, al voltant d'un *forum* provincial; a la terrassa inferior, es va construir un circ que ocupava tota l'amplada determinada per la muralla; es conserven encara les escales d'accés des de la terrassa del circ fins a la del fòrum, protegides per una torre (anomenada del “Pretori”). Finalment, a la part més baixa, fins a tocar al port, hi havia tots els edificis públics, privats i residencials propis d'una colònia, com ara les *insulae* de cases o el fòrum local; ja fora del clos emmurallat es trobaven el teatre i l'amfiteatre. Prop de la ciutat, es troba un monument funerari conegut com a Torre dels Escipions i l'arc de Berà, així com les restes de la pedrera de El Mèdol; a l'oest, hi ha les restes gairebé intactes d'un dels aqüeductes de la ciutat, conegut amb el nom de pont de “Les Ferreres”.

OPCIÓ B:

Exercici 2

Spectaculo és un ablatiu singular, complement circumstancial del verb *orta est*, *spectaculum* és nominatiu singular subjecte d'*edebatur*.

Exercici 3

1c – 2b – 3c – 4d

Exercici 4 (2 punts)

El següent redactat és un simple model orientatiu.

“Góngora es va inspirar en el relat de Píram i Tisbe. Eren dos joves nascuts a Babilònia. Vivien en cases veïnes i es van enamorar, però els seus pares van impedir-ne el matrimoni. Per comunicar-se usaven una esclatxa que s'havia fet a la paret en el moment de la construcció. Una nit van decidir escapar i van donar-se cita en el sepulcre de Ninus; el primer que hi arribés s'esperaria sota una morera que hi havia prop d'una font. Tisbe hi arriba la primera, però, en acostar-s'hi una lleona per beure aigua de la font, fuig i li cau el vel que duu. La lleona troba el vel, l'esquinça amb la boca i el taca amb la sang d'uns bous que acabava de devorar. En arribar més tard, Píram veu les petjades de la bèstia i s'adona del vel de Tisbe tacat de sang; pensa que la seva estimada és la víctima de la lleona, pren el vel, se l'enduu sota la morera i desesperat es clava l'espasa que duu. La sang va eixir-li amb tanta força que va tacar de color porpra els fruits de la morera, que fins aleshores havien estat sempre blancs. Tisbe, passat el perill, torna al peu de l'arbre; s'adona del cos del seu amant que encara palpita; ell finalment mor. Tisbe, decideix seguir-lo en la mort. Abans de morir, però, fa un vot perquè els seus pares respectius els enterrin junts i perquè l'arbre per sempre més doni fruits negres com a record de la sang vessada per tots dos. A partir de d'aleshores els fruits de la morera són foscos quan maduren. L'escriptor anglès és W. Shakespeare i el títol de la tragèdia *Romeu i Julieta*”.

SÈRIE 4**L'exercici 1 és comú a les dues opcions****Exercici 1 (5 punts)**

Tot i que la versió correcta del text pot adoptar formes distintes, donem la següent com a pauta orientativa, amb els punts que corresponen a cada frase ben traduïda:

“En llocs diversos alhora al voltant del fòrum va produir-se un incendi. Al mateix temps van cremar les botigues dels prestamistes; després el foc va arribar als edificis privats. El temple de Vesta va ser protegit amb dificultats gràcies a l'obra de tretze esclaus, que van ser deixats en llibertat. L'incendi va continuar dia i nit. No hi va haver dubte que aquest incendi s'havia originat a causa de la mala fe humana”.

OPCIÓ A**Exercici 2**

Qui és el subjecte de *manumissi sun* i concorda en gènere i nombre amb *seruorum* que és el seu antecedent.

Exercici 3

1c – 2d – 3a – 4a

Exercici 4 (2 punts)

El següent redactat és un simple model orientatiu

“Els romans asseguraren el subministrament d'aigua a les ciutats excavant pous o construint cisternes, per captar l'aigua de la pluja, que després era distribuïda a través de fonts públiques. A més, van idear una manera nova transportar l'aigua de deus molt allunyades, els aqüeductes. Un aqüeducte és, doncs, una construcció pensada per portar aigua a un nucli habitat des de distàncies considerables. La part més important de l'aqüeducte és l'*specus* o canal rectangular per on circula l'aigua, que ha de tenir una inclinació constant per evitar-ne l'acumulació sobtada. Per això, els aqüeductes tenen recorreguts llargs. Per mantenir aquesta inclinació constant, en alguns casos n'hi havia prou amb excavar un solc en el terreny a peu pla; en d'altres, calia excavar túnels i, finalment, en els casos que exigien superar els grans desnivells del terreny els romans van optar per construir diversos pisos d'arcades. Per evitar les filtracions l'*specus* presentava un recobriment intern impermeabilitzant; estava cobert amb lloses planes o amb volta de canó, i intermitentment, presentava uns forats o registres que permetien la neteja periòdica. En alguns casos, els romans també van utilitzar grans canonades per transportar l'aigua. Les aigües residuals eren tretes de les ciutats mitjançant el sistema de clavegueram.

Al Principat s'han conservat restes d'aqüeductes a Tarragona, a Barcelona, a Sant Jaume dels Domenys; a la Península Ibèrica, comptem amb aqüeductes importants a Segòvia i a Mèrida”.

OPCIÓ B

Exercici 2

Ambdues formes pertanyen al pretèrit perfet d'indicatiu de la veu passiva. *Comprehensa sunt* ens diu que el subjecte ha de ser neutre plural i *defensa est* ens diu que el subjecte ha de ser femení singular.

Exercici 3

a – l – d – h – f – e – i – c

Exercici 4

El següent redactat és un simple model orientatiu.

“Virgili va començar a escriure l'Eneida, que pertany al gènere èpic, a instàncies de August que li va demanar que escrivís un poema que parlés dels orígens de Roma i que servís per enaltir els orígens de la família Júlia. Aquests foren, doncs, els dos objectius principals de l'obra, la qual s'inspira en la *Ilíada* i *Odissea* d'Homer, i en l'èpica romana, representada per Enni. L'obra s'estructura en dotze cants distribuïts en dues parts: la primera relata les peripècies d'Eneas des de la fugida de Troia fins a l'arribada a terres itàliques; la segona explica les lluites d'Eneas i els troians per fer-se amb el domini del territori itàlic. El cant més important pel que fa a la consecució dels objectius polítics de l'obra és el VI, en el qual Virgili mostra al lector el nexa d'unió existent entre Eneas, el fundador de la ciutat (Ròmul) i la figura d'August, com si la història de Roma obeís a un pla diví original que s'havia anat acomplint poc a poc.

En el cant segon Eneas explica a Dido, reina de Cartago, la nit de la destrucció de Troia: la fictícia retirada dels grecs, tot abandonant el cavall; l'advertiment de Laocont perquè el cavall no entri a la ciutat i la mort d'ell i dels seus fills devorats per unes serps que surten del mar; la traïció de Sinó; la destrucció de la ciutat i la mort de Príam; l'aparició d'Hèctor i de Venus a Eneas dissuadint-lo de romandre a la ciutat; el prodigi de la flama sobre el cap d'Ascani i l'aparició d'un estel-guia; la fugida i la desaparició de Creüsa”.

SÈRIE 5

L'exercici 1 és comú a les dues opcions

Exercici 1 (5 punts)

Tot i que la versió correcta del text pot adoptar formes distintes, donem la següent com a pauta orientativa:

“Neró, disgustat per la lletjor dels edificis antics i per l'estretor dels carrers, va incendiar Roma tan obertament que molts antics cònsols van atrapar els criats d'ell amb torxes en les seves propietats i els magatzems de gra al voltant de la Casa Aúria, l'espai dels quals desitjava especialment, van ser enderrocats per màquines de guerra”.

OPCIÓ A:

Exercici 2

Offensus concorda amb *Nero* i introdueix una construcció que tradicionalment s'anomena de participi concertat.

Exercici 3

1c – 2c – 3a – 4a

Exercici 4 (2 punts)

El següent redactat és un simple model orientatiu.

“El disseny d'una ciutat romana de nova planta és un quadrat o rectangle regular que era dividit en quatre parts mitjançant dos eixos perpendiculars que constituïen les dues vies principals de la ciutat: un de nord a sud, anomenat *cardo maximus*; l'altre, d'est a oest, anomenat *decumanus maximus*. Paral·lels a cadascun d'aquests es traçava una quadrícula que dibuixava els carrers secundaris i dividia la ciutat en illes. En el subsòl es construïa una xarxa de clavegueres, coincident amb la quadrícula dels carrers, que assegurava l'evacuació de les aigües residuals. El fòrum era una plaça enllosada en la intersecció del *cardo* amb el *decumanus* on hi havia els edificis públics de la ciutat; era l'espai de representació pública i de trobada de la gent. Els edificis públics esmentats eren: la basílica, seu de l'administració de justícia, dels negocis i dels intercanvis comercials; la cúria, seu del senat; els temples, el més important dels quals era el dedicat a la Tríade Capitolina; les botigues comercials. Les zones dedicades a l'oci –teatre (Tàrraco, Clúnia, Cartagena), amfiteatre (Tàrraco, Mèrida, Itàlica), circ (Tàrraco, Mèrida)– es construïen en espais més perifèrics. La ciutat també contemplava edificis termals (Empúries).

Aquest traçat de carrers paral·lels s'inspira en el traçat hipodàmic de l'arquitecte Hipòdam de Milet i en l'estructura del campament militar romà. Les cerimònies rituals de fundació d'una ciutat consistien en a) la consulta de la voluntat dels déus, b) la delimitació del terreny que ocuparia, c) el traçat del perímetre mitjançant el solc d'una arada menada per un parell de bous, d) el traçat de la quadrícula dels carrers. La defensa s'assegurava per un circuit de muralles perimetrals com ara les de Tàrraco,

de Barcelona, de Girona o d'Empúries; el subministrament d'aigua es feia, en general, mitjançant pous i cisternes, que recollien l'aigua de la pluja (aquests eren els sistemes usats, per exemple, a Empúries), i per mitjà d'aqüeductes que eren conduccions que transportaven l'aigua dels punts d'origen, quan aquests eren molt allunyats de la ciutat (per exemple, a Tarragona, Barcelona, Segòvia, etc.).

OPCIÓ B:

Exercici 2

Deprehenderit és preterit perfet i *ut* introdueix una oració subordinada adverbial consecutiva.

Exercici 3

1c – 2d – 3b – 4a

Exercici 4 (2 punts)

El següent redactat és un simple model orientatiu.

“L'elegia és una composició en vers, que a Roma es desenvolupa com a mode d'expressió dels sentiments amorosos. Formalment la poesia elegíaca està formada per dístics, és a dir, un conjunt de dos versos –un hexàmetre i un pentàmetre basats en la mètrica dactílica.

Els principals poetes elegíacs romans són: Catul (precursor del gènere), Tibul, Properci i Ovidi. Ovidi, que és considerat el més important, visqué en època d'August, amb qui no va tenir unes relacions massa bones i pel qual fou exiliat a Tomis, al Mar Negre a causa d'un *carmen et error*, segons les paraules del poeta mateix. Tradicionalment la referència *carmen* s'ha associat a la composició de *L'Art amatòria*, una obra que conté un missatge clarament contrari a la política de l'emperador de moralitzar la societat romana; l'*error* ha estat relacionat amb molta prudència sobretot amb la possible participació d'Ovidi en un complot contra l'emperador o amb la descoberta d'un afer amorós de Lívia, esposa d'August, o de Júlia, la seva filla. De l'obra elegíaca d'Ovidi es poden citar, entre altres: els poemes de contingut estrictament amorós com ara les *Heroides* –un conjunt de cartes escrites per heroïnes mitològiques als seus estimats-, *L'art amatòria* –un recull de consells a homes i dones per tenir èxit en l'amor- o els *Remedia amoris* –consells a la joventut per alliberar-se de la passió amorosa-; un poema de contingut religiós, els *Fasti*, que és un recorregut per les festes religioses del calendari romà; dos reculls de poemes, *Tristia* i *Pontica*, en què l'autor recorda entristit els seus últims moments a Roma i la situació que viu a l'exili i demana la intercessió d'amics i coneguts davant l'emperador per tal de poder tornar a Roma”